

Zwoegerziekte (Visna-Maedi)

Retroviridae, genus *Lentivirus*. Weinig resistent. Serologisch verwant aan CAE (beperkte uitwisseling tussen schaaap en geit). Visna = wegwijnen (CZstoornis). Maedi = dyspnee (AHstoornissen).

Pathogenese

Maedi

- Opname per os/nasaal
- Keelstreek
- Viremie (na enkele weken)
- Lymfoïd weefsel, longen, uier (virus ook in melk)

Incubatieperiode 1,5-4j.

Visna

- Opname per os/nasaal
- Keelstreek
- Viremie (na enkele weken)
- Lymfoïd weefsel, hersenen, uier

Incubatieperiode 3-4j.

Persistentie virus: door selectiedruk van As ontstaan mutanten → progressief erger wordende letsels.

Kliniek

Maedi: trager reageren, dyspnee bij opjagen → ook in rust, vermageren ondanks goede eetlust, T° normaal, secundaire bacteriële infecties, sterfte na ca. 1j → rubberlong (infiltratie BMNC).

Visna: ataxie, parese, achterhand → voorhand, dwangbewegingen, vermageren, soms blindheid, maanden-2j → meningitis & encephalitis (perivasculaire infiltratie, gliosis, demyelinisatie).

Immuniteit

As, aangetoond mbv complement bindingsreactie (CBR), agargelprecipitatie (AGP), ELISA.

ELISA: 3-4w PI positief. CBR, AGP: weken-2m PI positief. SN: na enkele maanden (of 1-2j) PI positief.

Bestrijding

Afslachting. Lammeren van positieve schaaapen moederloos opfokken. Enkel aankoop seronegatieve dieren.

Capriene arthritis en encephalitis (CAE)

Pathogenese

- Opname per os
- Keelstreek
- Viremie
- Rode beenmerg, promonocyten
- Arthritis, synovitis (perivasculaire infiltratie BMNC) of
Acute leuco-encephalomyelitis (demyelinisatie, perivasculaire infiltraties) of
Chronische induratieve mastitis (BMNC infiltraties, ↑BW → uier voelt vlezig) of
Chronische interstitiële pneumonie (BMNC infiltraties, rubberlong)

Immuniteit

As: va. 3-4w aantoonbaar met ELISA. Cfr. Visna-Maedi.

Bestrijding

Opsporen seropositieve dieren. CAE-vrij opfokken lammeren. Saneren.

Ecthyma contagiosa (Orf)

Poxviridae, genus parapoxvirus. Resistent in gedroogde huidkorsten. Antigene verwantschap met pseudokoepokken en papuleuze stomatitis. Zoönose! Uitwisseling tussen schaaap en geit.

Pathogenese

Via kleine letsels in huid. Oppervlakkig, soms veralgemeend karakter.

Papula → vesikel → pustula → centrale necrose/perifeer uitdeinen, centraal herstel.

Kliniek

Labiale vorm: boven- en onderlip, mondhoeken, tot neusvleugels; in ergere gevallen ook op de kin en aan oogleden.

Podale vorm: onafhankelijk/samen met labiale; kroonranden, tussenklauwspleet.

Genitale vorm: zelden, uier en op tepels, evt. geslachtsorganen.

Immuniteit

2 jaar immuun tegen herinfectie. Cellulaire immuniteit. Weinig/geen maternale immuniteit.

Vaccinatie

Preventief/curatief. Gecontroleerde infectie: scarificatie huid met levend vaccin of virulent virus.

Scrapie

Transmissiebele spongiforme encephalopathieën

Prion.

SIP = scrapie incubation period (schaap).

SINC = scrapie incubation (muis).

Overdracht: ook via placenta, perinatale infectie moeder → nageslacht.

Pathogenese

Genetisch bepaalde gevoeligheid.

SIPgen → PrPgen

Positie	Meest resistent	Meest gevoelig
136	A (alanine)	V (valine)
154	R (arginine)	R (arginine)
171	R (arginine)	Q (glutamine)

Momenteel ca. 15-20% homozygoot ARR.

Eclips fase: 10-14m, agens in tonsillen, retrofaryngeale en mesenterische lnn, ileum, milt.

Nadien: CZS (klinische fase).

Kliniek

Vnl. bij dieren >1,5j, meeste 3-4j.

Onrust, vermageren, jeuk, knabbelen aan flanken en poten, wol uittrekken, motorische stoornissen (tremor, vnl. kop en nek, incoördinatie achterhand, wankele gang, struikelen). Mortaliteit 100%.

Diagnose

Histopathologisch onderzoek, aangevuld door EM OZ (opsporen SAF's), IHC.

Momenteel geselecteerd op resistentie (ARR-homozygoot).

Opgepast: atypische scrapie (Nor98) ook in ARR: geen jeuk/wolverlies, langere overleving, andere locatie lesies (cerebellum/cerebrum ipv hersenbasis, verlengde merg), western blot (4^e band).